

2023/2048(INI)

20.7.2023

NÁVRH SPRÁVY

o vykonávaní územného rozvoja (NSU, hlava III kapitola II) a jeho uplatňovanie v Územnej agende Európskej únie 2030 (2023/2048(INI))

Výbor pre regionálny rozvoj

Spravodajca: Marcos Ros Sempere

OBSAH

	strana
DÔVODOVÁ SPRÁVA – SÚHRN SKUTOČNOSTÍ A ZISTENÍ	3
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	7

DÔVODOVÁ SPRÁVA – SÚHRN SKUTOČNOSTÍ A ZISTENÍ

Náročný globálny kontext – súdržnosť je dôležitejšia ako kedykoľvek predtým

Viaceré krízy, ako je pandémia ochorenia COVID-19, prebiehajúca vojna na Ukrajine, ktorá spôsobila bezprecedentnú utečeneckú krízu a vážnu energetickú krízu, ako aj zhoršujúca sa núdzová situácia v oblasti klímy, ukázali, že územia sú čoraz viac vzájomne závislé. V súčasnom náročnom globálnom kontexte musí EÚ zabezpečiť pozitívne vyhliadky do budúcnosti pre všetky miesta a ľudí. Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť sa preto stáva čoraz dôležitejšou, aby sa zabezpečilo, že Európa zostane zjednotená.

V tejto súvislosti je viac ako kedykoľvek predtým potrebné, aby inštitúcie Únie spolu s vnútroštátnymi, regionálnymi a mestskými orgánmi úzko spolupracovali s cieľom dosiahnuť odolnosť, udržateľnosť a inkluzívnosť prostredníctvom participatívneho a inovatívneho integrovaného územného rozvoja.

Kľúčová úloha integrovaného územného rozvoja

Integrovaný územný rozvoj je kľúčom k posilneniu odolnosti a naštartovaniu prosperity vo všetkých regiónoch. Pomáha koordinovať regionálny a miestny rozvoj a podporovať miestnu demokraciu prostredníctvom inkluzívnej účasti. Integrovaný územný rozvoj je relevantný pre všetky územia EÚ a môže priniesť nové spôsoby rozvoja smerom k inteligentnejšej, vedomostnej a ekologickejšej ekonomike, ktorá vytvára kvalitné pracovné miesta a sociálny pokrok v iných ako mestských oblastiach. Stratégie územného alebo miestneho rozvoja sa zameriavajú na územný rozvoj mimo miest, funkčných mestských oblastí a metropolitných oblastí, pričom miestne orgány sú stredobodom riadenia.

Nástroje NSU: integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou

Integrované stratégie územného a miestneho rozvoja podporované politikou súdržnosti EÚ sú dôležitými nástrojmi na udržanie tohto procesu. Najmä integrované územné investície (IÚI) a miestny rozvoj vedený komunitou sú hlavnými mechanizmami, ktoré sa používajú na vykonávanie financovania politiky súdržnosti integrovaným a lokálne zameraným spôsobom s aktívnym zapojením regionálnych a miestnych orgánov. Nariadením o spoločných ustanoveniach (NSU) pre každé programové obdobie sa regulujú IÚI a miestny rozvoj vedený komunitou ako prostriedok na realizáciu politiky súdržnosti územne integrovaným spôsobom s cieľom zvýšiť jej účinnosť.

V NSU na programové obdobie 2021 – 2027 sa hlava III kapitola II venuje územnému rozvoju vzhľadom na jeho zásadný význam v štruktúre politiky súdržnosti. V článkoch 28 – 34 NSU sa stanovuje, že podpora udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých území sa uskutočňuje prostredníctvom územných nástrojov, najmä IÚI, miestneho rozvoja vedeného komunitou alebo „akéhokoľvek iného integrovaného územného nástroja navrhnutého v rámci národnej stratégie“.

IÚI a miestny rozvoj vedený komunitou sú kľúčovými nástrojmi na riešenie jedného z piatich všeobecných cieľov politiky súdržnosti, najmä cieľa politiky 5 „Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území“. Tieto nástroje

boli prvýkrát zavedené v roku 2014 a ďalej sa posilnili v právnych predpisoch na obdobie 2021 – 2027, pričom sa zdôraznila kľúčová úloha integrovaných územných stratégií pri dosahovaní cieľov súdržnosti.

Cieľom IÚI a miestneho rozvoja vedeného komunitou je uľahčiť prístup zdola nahor k územnému rozvoju zapojením miestnych a regionálnych samospráv, uľahčovaním dialógu medzi rôznymi zainteresovanými stranami a zintenzívnením spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom, ako aj podporou spolupráce a prenosu informácií medzi najvyššou a najnižšou úrovňou verejnej správy.

V nariadení o EFRR na roky 2021 – 2027 sa uvádzajú podrobnejšie informácie o integrovanom prístupe (články 7 – 9), ako aj vyčlenenie prostriedkov. Konkrétne sa musí vyčleniť 8 % finančných prostriedkov EFRR na vnútroštátnej úrovni v porovnaní s 5 % v predchádzajúcom programovom období na udržateľný rozvoj miest formou IÚI, miestneho rozvoja vedeného komunitou alebo akéhokoľvek iného integrovaného územného nástroja.

Stručný prehľad vykonávania IÚI a miestneho rozvoja vedeného komunitou

Táto správa vychádza zo skúseností získaných v období 2014 – 2020, ale počíta aj s tým, čo sa predpokladá v súčasnom období 2021 – 2027, aby bolo možné vyvodiť užitočné závery. Cieľom tejto správy je najmä zhodnotiť, ako sa IÚI a miestny rozvoj vedený komunitou realizovali v období 2014 – 2020 a aký vývoj môžeme pozorovať už v období 2021 – 2027, pričom sa zameriava skôr na kvalitatívne ako kvantitatívne údaje. Úspech územných nástrojov by sa mal v každom prípade hodnotiť nad rámec presných čísel. Existujú ďalšie miernejšie faktory, ktoré je zložitejšie hodnotiť, ako napríklad súdržnosť v rámci cieľového územia, dobré životné podmienky obyvateľov, posilnený sociálny a ľudský kapitál, nové formy kultúry spolupráce pri tvorbe politik alebo modely riadenia založené na spoločnom vlastníctve, ktoré možno pozorovať len z dlhodobého hľadiska.

Treba poznamenať, že v období 2014 – 2020 predstavuje financovanie plánované pre územné a mestské stratégie približne 30 miliárd EUR, čo predstavuje takmer 10 % celkového financovania politiky súdržnosti na toto obdobie. Nástroje IÚI sa často využívali v mestskom prostredí na integrované a udržateľné stratégie rozvoja miest. IÚI sú preto jedným z uprednostňovaných nástrojov na vykonávanie povinného vyčlenenia minimálne 8 % finančných prostriedkov pridelených národným fondom EFRR na udržateľný rozvoj miest. V období 2014 – 2020 sa však niekoľko krajín rozhodlo, že v rámci svojho operačného programu nevyužijú IÚI na vyčlenenie finančných prostriedkov pre mestá, ale osobitnú mestskú prioritnú os.

Pri dôkladnom pohľade na vykonávanie v praxi skutočne pozorujeme niekoľko rôznych prístupov v jednotlivých oblastiach. Možnosti využitia územných nástrojov sa v jednotlivých členských štátoch a regiónoch využívajú vo veľmi odlišnej miere.

Treba poznamenať, že vykonávanie operácií sa na začiatku obdobia 2014 – 2020 výrazne oneskorilo. Miera vykonávania týchto nástrojov sa však ku koncu tohto programového obdobia výrazne zlepšila.

Pokiaľ ide o nástroje miestneho rozvoja vedeného komunitou, z dôkazov z predchádzajúceho obdobia vyplýva, že sa zameriavajú na menšie vidiecke oblasti s porovnateľne nízkym

využívaním v mestských oblastiach. Ťažkosti v predchádzajúcom období 2014 – 2020 zahŕňali najmä nedostatočnú informovanosť a kapacitu na miestnej úrovni, ako aj vnímanie veľkej byrokratickej záťaže a pomalého čerpania finančných prostriedkov.

Úloha Územnej agendy 2030

Členské štáty sa vyzývajú, aby zabezpečili súdržnosť a koordináciu medzi fondmi a zároveň zabránili vzniku nových hospodárskych, sociálnych a územných rozdielov. Je potrebné podporovať lokálne zamerané prístupy a integrovaný územný rozvoj s najvyššou prioritou. Tento ambiciózny cieľ nemožno dosiahnuť bez integrovaného prístupu k územnému rozvoju, ako sa zdôrazňuje v Územnej agende 2030.

V Územnej agende 2030 sa vymedzujú dva všeobecné ciele: spravodlivá Európa a zelená Európa, ktoré majú šesť priorít na rozvoj európskeho územia ako celku spolu so všetkými jeho miestami. Ďalej sa ním zosúladujú ciele EÚ v oblasti územného rozvoja s Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie Spojených národov a Európskou zelenou dohodou, zdôrazňuje význam strategického priestorového plánovania a poskytuje orientáciu v tomto smere, pričom posilňuje územný rozmer odvetvových politík na všetkých úrovniach riadenia.

Územná agenda 2030, ktorá má spoločné zásady, ako je miestny prístup, koordinácia politík a účinné viacúrovňové rámce s mestskou agendou EÚ, vychádza z predpokladu, že Európa čelí veľkým hospodárskym, sociálnym a environmentálnym výzvam. Má tiež veľký potenciál zlepšiť životné podmienky na všetkých miestach a pre všetkých ľudí. To znamená, že Európa potrebuje politiky so silnejším územným rozmerom a koordinovanými prístupmi, ktoré uznávajú a využívajú rozmanitosť a špecifiká miest.

Medzivládne vyhlásenie, ktoré je potrebné posilniť

Územná agenda 2030 je nástroj, ktorý pripravuje pôdu pre územnú súdržnosť v Európe a vyzýva široké spektrum aktérov, aby uplatňovali svoje ciele a priority. Ide však o medzivládne vyhlásenie bez priamych právnych, finančných alebo inštitucionálnych vykonávacích nástrojov. Treba poznamenať, že nariadenie o spoločných ustanoveniach z roku 2014, ani nariadenie o spoločných ustanoveniach z roku 2021 neodkazujú na Územnú agendu 2020 a Územnú agendu 2030. Európsky parlament by preto mal zvážiť, ako čo najlepšie využiť Územnú agendu, a zvážiť začlenenie jej priorít do legislatívnych procesov EÚ.

Vykonávanie Územnej agendy 2030

Uplatňovanie Územnej agendy 2030 závisí od viacúrovňovej spolupráce. S cieľom inšpirovať kľúčových aktérov, aby prijali opatrenia, sa zaviedlo sedem pilotných akcií. Pilotné akcie ukazujú, ako možno ciele Územnej agendy realizovať „v teréne“ na miestnej a regionálnej úrovni. To zahŕňa vykonávacie činnosti, ako napríklad spoluprácu s miestnymi a regionálnymi aktérmi na tom, ako môžu riešiť príležitosti a výzvy spojené s ich tematickým zameraním. Tieto činnosti sú príkladmi lokálne zameraných prístupov s dialógmi so zainteresovanými stranami zameranými na konsenzus. Zavádzajú experimentálne a inovačné riešenia prispôbené miestnym špecifikám.

Pilotné akcie Územnej agendy sú stále v počiatočnom štádiu. V Územnej agende 2030 sa predpokladá zhodnotenie v roku 2024 vrátane preskúmania riadiacich systémov, pokroku vo

vykonávaní a relevantnosti priorít. Toto preskúmanie sa začne počas španielskeho predsedníctva EÚ v roku 2023 a zameria sa na riadenie a vykonávanie.

Opatrenia, ktorými sa Územná agenda 2030 uvedie do praxe, sa môžu prijať na všetkých úrovniach riadenia a môžu sa líšiť svojou povahou a zameraním. Napriek výzvam adresovaným kľúčovým aktérom a úsiliu podniknúť opatrenia prostredníctvom príkladov a pilotných akcií sa zdá, že uplatňovanie priorít Územnej agendy 2030 zostáva na celom území Únie nerovnomerné. Konkrétnejšie je rozdelenie siedmich pilotných akcií v celej Európe nevyvážené. Nemecko zohrávalo mimoriadne významnú úlohu pri iniciovaní a vykonávaní pilotných akcií. Všetky pilotné akcie iniciovali vnútroštátne orgány. Experimentálne alebo inovačné procesy na miestnej a regionálnej úrovni sa realizovali prostredníctvom niektorých z nich. Mnohé akcie zhromažďujú dôkazy a vypracúvajú prípadové štúdiá a správy. V niektorých sa navrhujú skúsenosti získané z vnútroštátnej iniciatívy, ktorá je k dispozícii aktérom v celej Európe.

Ďalšie kroky

Európsky parlament pozorne sleduje, ako európske štrukturálne a investičné fondy podporujú integrovaný prístup k mestskému a územnému rozvoju. Je nevyhnutné pochopiť, ako sa stratégie udržateľného rozvoja miest, integrovaných územných investícií (IÚI) a miestneho rozvoja vedeného komunitou implementované v celej Európe v programových obdobiach politiky súdržnosti 2014 – 2020 a 2021 – 2027 vyvíjajú a čerpajú sa z nich cenné ponaučenia. Je to jediný spôsob, ako zlepšiť nástroje politiky súdržnosti zajtra.

Musíme preskúmať investičné stratégie, po ktorých nasledujú rôzne perspektívy, ako je zemepisná jednotka, priestorové zameranie, tematická koncentrácia, veľkosť populácie, mechanizmy financovania a vykonávacie mechanizmy, aby sme mohli primerane prispôsobiť budúcu politiku súdržnosti a riešiť súčasné nedostatky.

Táto správa bude slúžiť aj na posilnenie úlohy Európskeho parlamentu, a najmä jeho Výboru pre regionálny rozvoj, v nadväznosti na technickú pomoc a všetky jej činnosti, ako sa uvádza v samotnom dokumente.

Mali by sme sa zamerať na ďalšie zjednodušenie administratívneho procesu riadenia fondov, začlenenie priorít Územnej agendy 2030 do legislatívnych nástrojov a operačných programov fondov politiky súdržnosti a ešte viac podporovať zapojenie obcí, regiónov a ich zastupujúcich združení do rôznych fáz vykonávania územných nástrojov. To zahŕňa ich účasť na plánovaní, výbere a monitorovaní projektov IÚI a miestneho rozvoja vedeného komunitou. Naším cieľom by mala byť mobilizácia potenciálnych príjemcov a pomoc orgánom pri zvyšovaní informovanosti o územných nástrojoch. Takisto je potrebné vyvinúť sofistikovanejšie systémy monitorovania a hodnotenia, ktoré dokážu posúdiť vplyv týchto územných nástrojov a lepšie informovať o ich výsledkoch.

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o vykonávaní územného rozvoja (NSU, hlava III kapitola II) a jeho uplatňovanie v Územnej agende Európskej únie 2030 (2023/2048(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, najmä na jej hlavu XVIII,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku¹ (nariadenie o spoločných ustanoveniach – NSU),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde²,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1059 z 24. júna 2021 o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Európska územná spolupráca (Interreg) podporovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a vonkajších finančných nástrojov³,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006⁴,
- so zreteľom na dohodu prijatú 12. decembra 2015 na 21. konferencii zmluvných strán Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (COP21) v Paríži (Parížska dohoda),
- so zreteľom na Agendu OSN 2030 pre udržateľný rozvoj, najmä na cieľ udržateľného rozvoja č. 11 týkajúci sa udržateľných miest a komunit,
- so zreteľom na Územnú agendu 2030 – budúcnosť pre všetky miesta prijatú na neformálnom stretnutí ministrov zodpovedných za územné plánovanie, územný rozvoj a/alebo územnú súdržnosť 1. decembra 2020,

¹ Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159.

² Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 60.

³ Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 94.

⁴ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320.

- so zreteľom na Amsterdamský pakt, ktorým sa ustanovuje mestská agenda EÚ, dohodnutý na neformálnom stretnutí ministrov EÚ zodpovedných za mestské záležitosti 30. mája 2016,
- so zreteľom na novú Lipskú chartu – transformačná sila miest pre spoločné dobro, ktorá bola prijatá 30. novembra 2020 na neformálnom zasadnutí ministrov o mestských otázkach,
- so zreteľom na Ľublanskú dohodu prijatú na neformálnom stretnutí ministrov zodpovedných za mestské záležitosti 26. novembra 2021,
- so zreteľom na Novú urbánnu agendu prijatú Organizáciou Spojených národov 20. októbra 2016,
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 17. januára 2023 s názvom Využitie talentov v regiónoch Európy (COM(2023)0032),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 4. februára 2022 o ôsmej správe o súdržnosti: súdržnosť v Európe do roku 2050 (COM(2022)0034),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 30. júna 2021 s názvom Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ – smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040 [COM(2021)0345],
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 3. marca 2021 s názvom Únia rovnosti: Stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030 (COM(2021)0101),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európska zelená dohoda (COM(2019)0640),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 17. septembra 2020 s názvom Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 – Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov (COM(2020)0562),
- so zreteľom na iniciatívu Komisie s názvom Nový európsky Bauhaus, ktorá sa začala 16. septembra 2020,
- so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie zo 17. júna 2022 s názvom Finančný nástroj nového európskeho Bauhausu na podporu územného rozvoja (NEB TDM) (SWD(2022)0172),
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. septembra 2022 o Novom európskom Bauhause⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. decembra 2022 o dlhodobej vízii pre vidiecke oblasti EÚ – smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040⁶,

⁵ Ú. v. EÚ C 125, 5.4.2023, s. 56.

⁶ Ú. v. EÚ C 177, 17.5.2023, s. 35.

- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. septembra 2022 o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v EÚ: ôsma správa o súdržnosti⁷,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. februára 2022 o výzvach pre mestské oblasti v období po skončení pandémie COVID-19⁸,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. marca 2018 o úlohe regiónov a miest EÚ pri vykonávaní Parížskej dohody o zmene klímy COP 21⁹,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 18. septembra 2020 na tému Revízia Územnej agendy EÚ, Lipskej charty a Urbánnej agendy pre EÚ¹⁰,
- so zreteľom na hĺbkovú analýzu s názvom Territorial Agenda 2030 – Implementation Review (Územná agenda 2030 – Preskúmanie vykonávania), ktorú uverejnilo generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky 7. júna 2023¹¹,
- so zreteľom na štúdiu uskutočnenú pre Generálne riaditeľstvo Komisie pre regionálnu a mestskú politiku (GR REGIO) s názvom Integrated territorial and urban strategies: how are ESIF adding value in 2014-2020 (Integrované územné a mestské stratégie: aká je pridaná hodnota EŠIF v rokoch 2014 – 2020?), uverejnenú v decembri 2017¹²,
- so zreteľom na interaktívny nástroj STRAT-Board vyvinutý Spoločným výskumným centrom (JRC) Európskej komisie a GR REGIO, ktorý ukazuje, ako európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) podporujú integrovaný prístup k mestskému a územnému rozvoju¹³,
- so zreteľom na príručku stratégií územného a miestneho rozvoja¹⁴ a príručku stratégií udržateľného rozvoja miest¹⁵, ktorú uverejnilo JRC,
- so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku, ako aj na článok 1 ods. 1 písm. e) rozhodnutia Konferencie predsedov z 12. decembra 2002 o postupe schvaľovania vypracovania iniciatívnych správ a na prílohu 3 k tomuto rozhodnutiu,
- so zreteľom na stanovisko Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka,
- so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj (A9-0000/2023),

A. keďže politika súdržnosti je hlavnou investičnou politikou regiónov a miest EÚ a

⁷ Ú. v. EÚ C 125, 5.4.2023, s. 100.

⁸ Ú. v. EÚ C 342, 6.9.2022, s. 2.

⁹ Ú. v. EÚ C 162, 10.5.2019, s. 31.

¹⁰ Ú. v. EÚ C 429, 11.12.2020, s. 145.

¹¹ In-depth analysis – ‘Territorial Agenda 2030 – Implementation Review (Podrobná analýza – Územná agenda 2030 – Preskúmanie vykonávania), Európsky parlament, Generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky, tematická sekcia B pre štrukturálne politiky a politiky súdržnosti, 7. júna 2023.

¹² https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/studies/integrated_strategies/integrated_strategies_en.pdf.

¹³ STRAT-Board: <https://urban.jrc.ec.europa.eu/strat-board/?lng=sk>.

¹⁴ <https://urban.jrc.ec.europa.eu/territorialstrategies/executive-summary#the-chapter>.

¹⁵ <https://urban.jrc.ec.europa.eu/urbanstrategies/>.

Územná agenda je hlavným nástrojom územnej politiky Európskej únie;

- B. keďže predchádzajúce a súčasné nariadenia o spoločných ustanoveniach neobsahujú žiadny konkrétny odkaz na Územnú agendu 2020 alebo 2030; keďže hlava III kapitola II súčasného nariadenia o spoločných ustanoveniach poskytuje základ pre čerpanie fondov politiky súdržnosti prostredníctvom stratégií územného rozvoja;
- C. keďže sa zdá, že hlavnými ťažkosťami, s ktorými sa stretli miestni aktéri v období 2014 – 2020, boli okrem pomalého čerpania finančných prostriedkov a byrokratických prekážok nedostatok zručností a znalostí;
- D. keďže príručka stratégií územného a miestneho rozvoja ponúka metodickú podporu na všetkých úrovniach;
- E. keďže mikrosúdržnosť je formou rovnováhy pre nedostatočne rozvinuté oblasti v rozvinutejších regiónoch;
- F. keďže v článku 28 NSU sa integrované územné investície (IÚI) a miestny rozvoj vedený komunitou označujú za nástroje na vykonávanie stratégií územného rozvoja a požaduje sa súdržnosť a koordinácia medzi fondmi, ak sa viaceré uplatňujú na tú istú stratégiu;
- G. keďže 28 členských štátov v období rokov 2014 – 2020 naplánovalo 1 975 stratégií, ktoré boli financované z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) vo výške 19 miliárd EUR, z čoho 13,8 miliardy EUR bolo pridelených na IÚI v deviatich členských štátoch;
- H. keďže miestny rozvoj vedený komunitou bol druhým najpoužívanejším nástrojom členských štátov na rozvoj územných alebo miestnych stratégií v období 2014 – 2020;
- I. keďže v Územnej agende 2030 (UA2030) sa Európsky parlament a jeho Výbor pre regionálny rozvoj vyzývajú, aby zohľadnili jej ciele tým, že budú presadzovať jej priority v legislatívnych procesoch EÚ;
- J. keďže vykonávanie priorít UA2030 je v rámci Únie naďalej nerovnomerné;
 - 1. zdôrazňuje, že v období 2014 – 2020 sa prostredníctvom IÚI realizovalo len 28 % stratégií udržateľného rozvoja miest; vyzýva Komisiu, aby prijala opatrenia na podporu využívania takýchto nástrojov na rozvoj UA2030;
 - 2. vyzýva Komisiu, aby výsledky hodnotiacej správy za rok 2024 za programové obdobie 2014 – 2020 využila na podporu programov na obdobie 2021 – 2027¹⁶;
 - 3. víta príručku územných stratégií a stratégií rozvoja a príručku stratégií udržateľného rozvoja miest ako usmernenia pre navrhovanie, vykonávanie a monitorovanie stratégií územného a mestského rozvoja;
 - 4. vyzýva členské štáty, aby podporovali strategické územné plánovanie, ktoré zohľadňuje

¹⁶ V článku 57 NSU sa GR REGIO poveruje vykonaním hodnotenia EFRR a Kohézneho fondu do konca roka 2024.

územia ako celok mimo metropolitných, mestských a funkčných oblastí;

5. vyzýva Komisiu, aby podporovala financovanie programov UA2030 rovnakým spôsobom, akým je 8 % prostriedkov politiky súdržnosti vyčlenených na rozvoj programov v rámci mestskej agendy;
6. zdôrazňuje potrebu zmeny paradigmy pri zapájaní miestnych a regionálnych orgánov do vykonávania a riadenia územných nástrojov;
7. žiada, aby sa stratégie územného alebo miestneho rozvoja financované z viac ako jedného programu zlúčili do jedného postupu s cieľom zabrániť oneskoreniam a administratívnym prekážkam;
8. zdôrazňuje jasné rozlišovanie medzi členskými štátmi, ktoré sa zaviazali rozvíjať IÚI alebo miestny rozvoj vedený komunitou, a tými, ktoré tak neurobili; vyzýva Komisiu, aby objasnila toto rozlíšenie s cieľom zabrániť geografickým rozdielom;
9. považuje UA2030 za skutočný a vhodný nástroj, ktorý zabezpečuje súdržnosť EÚ prostredníctvom riadenia každého z jej regiónov;
10. zdôrazňuje, že opatrenia UA2030 by mali byť rozhodnejšie pri pridelovaní finančných prostriedkov a že je potrebné podporovať integráciu UA2030 do politik EÚ so zameraním na úrovne riadenia bližšie k terénu; vyzýva Komisiu, aby v medziach najbližšej revízie viacročného finančného rámca poskytla UA2030 vlastné finančné prostriedky;
11. zdôrazňuje, že je nevyhnutné začleniť priority a ciele UA2030 do legislatívnych nástrojov a operačných programov fondov politiky súdržnosti; víta pilotné akcie UA2030, ktoré boli vypracované, a vyzýva členské štáty a Komisiu, aby naďalej investovali do týchto akcií, zlepšovali ich geografickú rovnováhu a lepšie ich koordinovali so zásadami UA2030;
12. zdôrazňuje potrebu zapojiť Európsky parlament, najmä jeho príslušný Výbor pre regionálny rozvoj, do pilotných akcií a rozšíriť ich výsledky na európskej úrovni, ktoré možno integrovať a koordinovať s iniciatívami, ako je politika súdržnosti vrátane EFRR a Interreg;
13. požaduje stratégiu na zlučovanie fondov alebo administratívne zjednodušenie pilotných akcií financovaných z viac ako jedného fondu;
14. vyzýva členské štáty, aby rozvíjali svoje územné programy v súlade s UA2030 ako základ pre plánovanie svojich územných stratégií a s cieľom stimulovať rozhodovací proces a navrhovanie územných a mestských politík;
15. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby podporovali vykonávanie UA2030 nad rámec pilotných akcií, čím sa tento nástroj stane referenčným rámcom pre opatrenia, ktorý poskytuje konkrétne usmernenia pre územia EÚ na zlepšenie ich výkonnosti; zdôrazňuje príležitosť podmieniť regionálne financovanie dosiahnutím priorít UA2030 a vyzýva Komisiu, aby vypracovala monitorovacie ukazovatele spájajúce UA2030 s využívaním fondov politiky súdržnosti, najmä EFRR;

16. vyzýva Komisiu, aby prepojila skúsenosti získané pri vykonávaní UA2030 s budúcou politikou súdržnosti a odporúčaniami skupiny na vysokej úrovni pre budúcnosť politiky súdržnosti s cieľom účinnejšie prekonať územnú nerovnováhu a funkčný nesúlad; poukazuje na príležitosť, ktorú predstavuje UA2030 ako nástroj na hodnotenie vplyvu politiky súdržnosti, pokiaľ ide o cieľ územnej súdržnosti;
17. víta záväzný charakter metodiky opísanej v príručke stratégií územného a miestneho rozvoja, ktorá dáva územným politikám rovnaký význam ako mestská politika;
18. požaduje jednotný rámec pre stratégie zamerané na mestský aj širší územný rozvoj, ktorý by zohľadňoval územné požiadavky ako celok, pričom by sa vychádzalo z funkčných oblastí na úrovni 3 nomenklatúry územných jednotiek pre štatistické účely (NUTS); zdôrazňuje, že by to mohlo výrazne znížiť byrokratické prekážky pri získavaní finančných prostriedkov;
19. vyzýva Komisiu, aby zvýšila svoje zapojenie do územnej politiky prostredníctvom politiky súdržnosti a posilnila riadenie regiónov s cieľom podporiť súdržnosť a mikrosúdržnosť zahrnutím osobitostí každého regiónu, zlepšením rozhodovania na miestnej a regionálnej úrovni a uplatňovaním existujúcich nástrojov s cieľom zlepšiť riadenie legislatívnych nástrojov;
20. vyzýva kľúčových aktérov, ako sú Európsky výbor regiónov a Európsky hospodársky a sociálny výbor, aby zohrávali aktívnejšiu úlohu pri sledovaní a ďalšom rozvoji UA2030;
21. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii a národným a regionálnym parlamentom členských štátov.